

W KRĘGU KOLORYZMU

P E J Z A Ż E I M A R T W E N A T U R Y

Rzeszów, ul. Mickiewicza 13
tel. 663 150 274
e-mail: rzeszowskidomsztuki@gmail.com
www.rzeszowskidomsztuki.pl

Fundacja Rzeszowski
Dom Sztuki

Godziny otwarcia wystawy:
Wtorek - Piątek: 12.00 - 17.00
Sobota: 11.00 - 13.00

Należy do:

Fundacja Rzeszowski
Dom Sztuki

W KRĘGU KOLORYZMU

PEJZAŻE I MARTWE NATURY

Rzeszów, 25.09. – 11.10.2025 r.

Fundacja Promocji Sztuki Rzeszowski Dom Sztuki ma zaszczyt przedstawić twórczość artystów związanych z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie, dla których kolor zawsze stanowił ważne narzędzie do wyrażania swojego przekazu artystycznego. Na wystawie pokażemy pejzaże i martwe natury autorstwa nieżyjących już profesorów Akademii: Jana Szancenbacha, Czesława Rzepińskiego, Stanisława Szczepańskiego i Juliusza Joniaka. Ekspozycję dopełnią dzieła ich kontynuatorów: Teresy Wallis-Joniak, Andrzeja Korca i Zbigniewa Świecińskiego.

Jest to kolejna odsłona z cyklu wystaw zorganizowanych z okazji 150-tej rocznicy urodzin Wojciecha Weissa, Alfonsa Karpińskiego i Feliksa Michała Wygrzywalskiego.

Wszystkie wystawy cyklu zostały tak zaplanowane, aby pokazać jak największą różnorodność w sztuce: przypomnimy dzieła klasyków malarstwa polskiego oraz artystów współczesnych, zaprezentujemy nowe – w tym premierowe prace o różnej tematyce i różnych formach przekazu artystycznego, a mianownikiem łączącym ich wszystkich jest wielka pasja, talent oraz wrażliwość na sztukę.

Dziękujemy za współpracę Miastu Rzeszów, które dofinansowało nasze przedsięwzięcie.

Serdecznie zapraszamy,
Dorota i Adam Rajzer

 Fundacja Rzeszowski
Dom Sztuki

1. Wojciech Weiss – Pejzaż z ogrodu artysty w Kalwarii Zebrzydowskiej
olej, płótno naklejone na tekturę, 45 x 64 cm, ok. 1920 r.

Juliusz Joniak – fragment obrazu „Pejzaż z Collioure”
olej na płótnie, 81 x 100 cm, 1997 r.

Kolor i koloryzm.

Niniejsza wystawa koncentruje się wokół zagadnienia koloru i koloryzmu w malarstwie polskim XX i XXI wieku. Nawiązuje również do twórczości dwóch znamienitych artystów Wojciecha Weissa i Alfonsa Karpińskiego, których spuścizna malarska zaprezentowana została niedawno w Rzeszowskim Domu Sztuki, na wystawie zorganizowanej z okazji 150-tej rocznicy urodzin artystów.

Zainteresowanie kolorem i koloryzmem ośwładnęło artystyczny parnas już końcem lat 80. XIX wieku. Paryż, ówczesna stolica sztuki, stał się inkubatorem, gdzie dojrzewały i rodziły się nigdy dotąd nieznanne kierunki w sztuce i kulturze w ogóle. Wszelkiego rodzaju nowinki malarskie przeszczepione zostały na grunt polski za sprawą dwóch wybitnych profesorów krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych: Józefa Pankiewicza, Wojciecha Weissa oraz grona uczniów z ich pracowni. Powołali oni w 1923 roku „Komitet Paryski”, ugrupowanie skupiające malarzy koncentrujących się na „tworzeniu dobrego malarstwa” i wyjeździe do Paryża, w celu kontynuowania studiów malarskich. Jego założyciele czerpali z doświadczeń francuskich postimpresjonistów, m.in. Paula Cézanne’a i Pierre’a Bonnard’a, z którym łączyła Pankiewicza przyjacielska relacja. Kulturę malarską i program kapiści zawdzięczali również długim godzinom spędzonym w Luwrze, na studiowaniu i kopiowaniu płócien dawnych mistrzów. Z czasem kapistowskie dossier stało się fundamentem polskiego koloryzmu. Nadrzędnym założeniem był kolor, który pojawia się na obrazie dopiero w zestawieniu z innymi barwami, buduje bryłę i przestrzeń. Obraz miał stanowić kompozycję rywalizujących plam dopełniających się wzajemnie. Kolorysty unikali tematów literackich, malowali przede wszystkim martwe natury, pejzaże i portrety. Po powrocie do kraju, z siedmioletniego pobytu we Francji, artyści związali się ze szkolnictwem wyższym. Zajmowali większość katedr w uczelniach artystycznych Krakowa, Warszawy, Poznania i Sopotu. Znaleźli wielu uczniów i naśladowców.

Obecna wystawa prezentuje dzieła legendarnych profesorów i ich wychowanków, notabene późniejszych profesorów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Ta wielopokoleniowa tradycja kolorystyczna, kultywowana przez dziesięciolecia w murach uczelni, wywarła wpływ, a nawet można by rzec, pozostawiła piękno w sztuce polskiej 2 poł. XX wieku. Ekspozycję uświetniają obrazy wybitnych artystów takich jak Wojciecha Weissa i jego uczniów: Jana Szancenbacha, Czesława Rzepińskiego, Stanisława Szczepańskiego. Wśród nich wyróżnia się pejzaż wspomnianego Wojciecha Weissa, pierwszego w niepodległej Polsce rektora krakowskiej ASP. Co warto podkreślić, reprezentanta nurtu ekspresjonistycznego w sztuce Młodej Polski oraz kolorystycznych tendencji w sztuce lat dwudziestych i trzydziestych ubiegłego stulecia. Z tego okresu pochodzi płótno zatytułowane „Pejzaż z ogrodu artysty w Kalwarii Zebrzydowskiej”. Kompozycja zadziwia intensywnością kolorytu, utrzymana jest w gamie paryskich błękitów, zieleni, ugrów i czerwieni. Rozległy plener, widziany z podwyższonej perspektywy, pozbawiony został narracji. Rolę głównego środka ekspresji przejmuje na siebie barwna plama uzyskująca szczególne nasycenie i fakturalną gęstość.

Dość spektakularnie przedstawia się spuścizna Jana Szancenbacha. Liczne pejzaże i martwe natury determinuje nastrojowość podyktowana intensywną kolorystyką, aranżującą niepowtarzalny klimat obrazu, czyli element, na którym artyście zawsze zależało najbardziej. Kolorystyczną konstrukcją przykuwają wzrok obrazy Czesława Rzepińskiego, utrzymane w klimacie francuskich postimpresjonistów. Formę budowaną miękkim duktem pędzla, krótkimi uderzeniami tworzącymi niewielkie plamki, domyka gdzieś tam linia o charakterze konturu.

Warto pochylić się nad obrazami Stanisława Szczepańskiego, artysty urodzonego w Ropczycach, co ważne do momentu rozpoczęcia studiów całkowicie związanego z Podkarpaciem. Swe malarskie umiejętności doskonalił najpierw w krakowskiej Akademii, pod skrzydłami Wojciecha Weissa a następnie w paryskiej kolonii K.P. Kadr ujmujący kwitnącą jabłoń, zdradza inspiracje mistrzem. Drugi z obrazów „Martwa natura”, to kwintesencja wykładni kolorystycznego postrzegania motywu widzianego w naturze i przekładania go na płaszczyznę malarską. Wyjątkowym światłem emanują utwory Teresy Wallis-Joniak i Juliusza Joniaka, dyplomantów pracowni Hanny Rudzkiej-Cybis i Czesława Rzepińskiego.

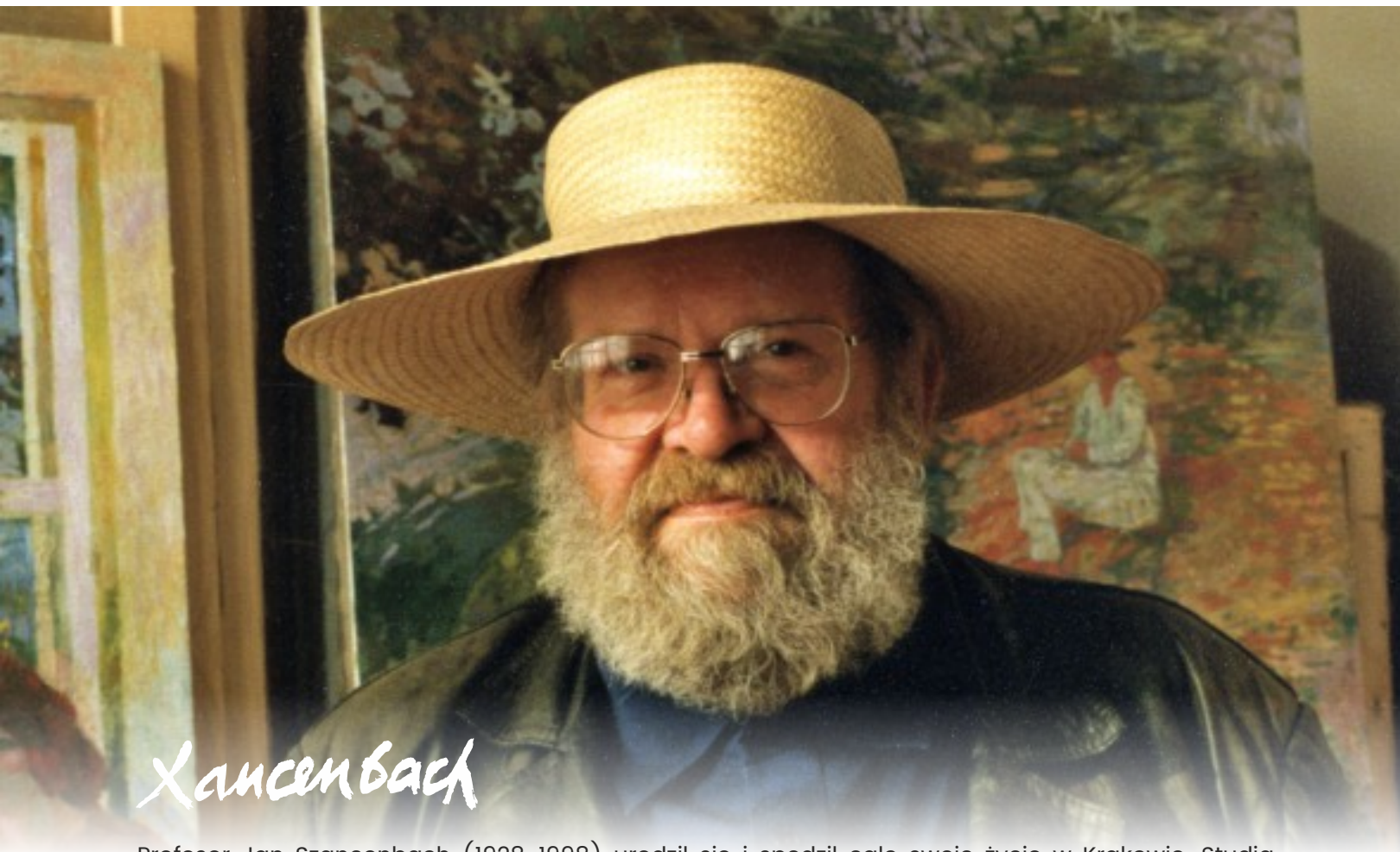
Prawdziwą perełką wystawy jawi się „Martwa natura” autorstwa Alfonsa Karpińskiego, pokazana w 1929 r. w krakowskim Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych. Co prawda, nie jest to dzieło sensu stricto nawiązujące stylistyką do estetyki postkapistowskiej. Niemniej, zachwyca sposobem operowania świetlistymi refleksami ślizgającymi się po owocach czy porcelanowym dzbanuszk. Delikatne sfumato rozmywa ostrość konturów i wtapia rekwizyty w nasyconą miękkim światłem draperię. Subtelnie zharmonizowana kolorystyka, zawężona do srebrzystych bieli, czerwieni, ugrów i błękitów ewokuje melancholijny nastrój, wypełniony ciszą i spokojem.

Dorota Rucka-Marmaj
Wrzesień 2025

2. Jan Szancenbach – Martwa natura z arbuzem
akwarela na papierze, 38 x 50 cm

Jan SZANCENBACH

Profesor Jan Szancenbach (1928–1998) urodził się i spędził całe swoje życie w Krakowie. Studia artystyczne odbył w Szkole Przemysłu Artystycznego (1940–42), a następnie w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (1945–48). Był uczniem Wojciecha Weissa i Eugeniusza Eibischa. Pracując w ASP od 1948 roku przeszedł przez wszystkie stanowiska dydaktyczne. Od 1972 roku prowadził pracownię malarstwa sztalugowego na Wydziale Malarstwa. W latach: 1972–78 i 1981–84 był dziekanem Wydziału Malarstwa, 1978–81 prorektorem i w 1987–93 rektorem ASP. Jako rektor, wkładając w to ogromny wysiłek, kierował rozbudową gmachu ASP. W latach 1972–87 i 1993–96 był członkiem Rady Wyższego Szkolnictwa Artystycznego. Przez kilkanaście lat pracował społecznie w Związku Polskich Artystów Plastyków. Był sekretarzem Zarządu Okręgu Krakowskiego, wiceprezesem okręgu przez 3 kadencje, prezesem Okręgu Krakowskiego i wiceprezesem Zarządu Głównego ZPAP w Warszawie. Był członkiem założycielem Komitetu Narodowego AIAP. Oprócz malarstwa sztalugowego zajmował się projektowaniem graficznym, ilustracją książkową, grafiką warsztatową, malarstwem architektonicznym i filmem rysunkowym.

Czasami słyszę nagany, że maluję tylko martwe natury i pejzaże, „nic nowego” ...

*Cóż ja mogę malować „nowego”? - pozostawiam to tym, którzy w swej pysze sądzą, że malując brudem zeszkrobany z palety różne „bebecchy”, są w stanie ukazać tragedie, bezprawie i upodlenie, jakie współczesność niesie coraz pospieszniej światu.**

*Jan Szancenbach, *Zamiast wstępu*, [w:] Jan Szancenbach (katalog wystawy), Galeria Piano Nobile, Kraków 1997

3. Balkon
olej na płótnie, 85 x 95 cm, 1995 r.

4. Ogród
olej na płótnie, 90 x 110 cm

5. Martwa natura z kwiatami i brzoskwiniami
olej na płótnie, 80 x 80 cm, 1996 r.

6. Kwiaty i skrzypce
olej na płótnie, 85 x 95 cm, 1996 r.

7. Kwiaty
olej na płótnie, 85 x 95 cm, 1997 r.

8. Pejzaż zimowy z chochołami
olej na płótnie, 100 x 115,5 cm, 1988 r.

9. Port des Champs Elysees o zmierzchu
olej na płótnie, 80 x 100 cm, 1996 r.

10. Pejzaż norweski z łódką
olej na płótnie, 85 x 95 cm, 1997 r.

Juliusz JONIAK

Jonjak

Juliusz Joniak (1925 r. – 2021 r.) urodził się we Lwowie. Od 1945 r. na stałe związany z Krakowem. Na krakowskiej ASP studiował malarstwo u profesorów Jerzego Fedkowicza i Czesława Rzepińskiego oraz grafikę u Andrzeja Jurkiewicza, Konrada Szrednickiego i Ludwika Gardowskiego. We własnej Alma Mater przeszedł wszystkie szczeble akademickiej kariery – od asystenta do profesora zwyczajnego. Pełnił także funkcje jej dziekana oraz prorektora.

Był członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków, Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie oraz członkiem honorowym Academie Europeene des Arts w Paryżu.

Obrazy profesora Juliusza Joniaka znajdują się w wielu muzeach świata – między innymi w Kunsthistorisches Museum w Wiedniu, Galerii Trietiańskiej w Moskwie, Muzeach Narodowych Warszawy, Krakowa, oraz kolekcjach prywatnych Austrii, Danii, Kanady, USA, Niemiec, Norwegii, Szwecji i Włoch.

...Przychodzi mi do głowy fraza słynnego wiersza krakowskiego poety Adama Zagajewskiego, wielkiego miłośnika sztuki, który podobnie jak profesor Joniak, podjął w dojrzałej twórczości zadanie przywrócenia sztuce piękna: „Spróbuj opiewać okaleczony świat”. Wydaje mi się, że podobny cel postawił przed sobą Juliusz Joniak – być może ostatni polski mistrz koloru.

Magdalena Rabizo-Birek z eseju "Ostatni mistrz koloru"

11. Martwa natura z zieloną kulą
olej na płótnie, 81 x 100 cm, 1999 r.

12. Biały koszyk i winogrona
olej na płótnie, 65 x 95 cm, 1998 r.

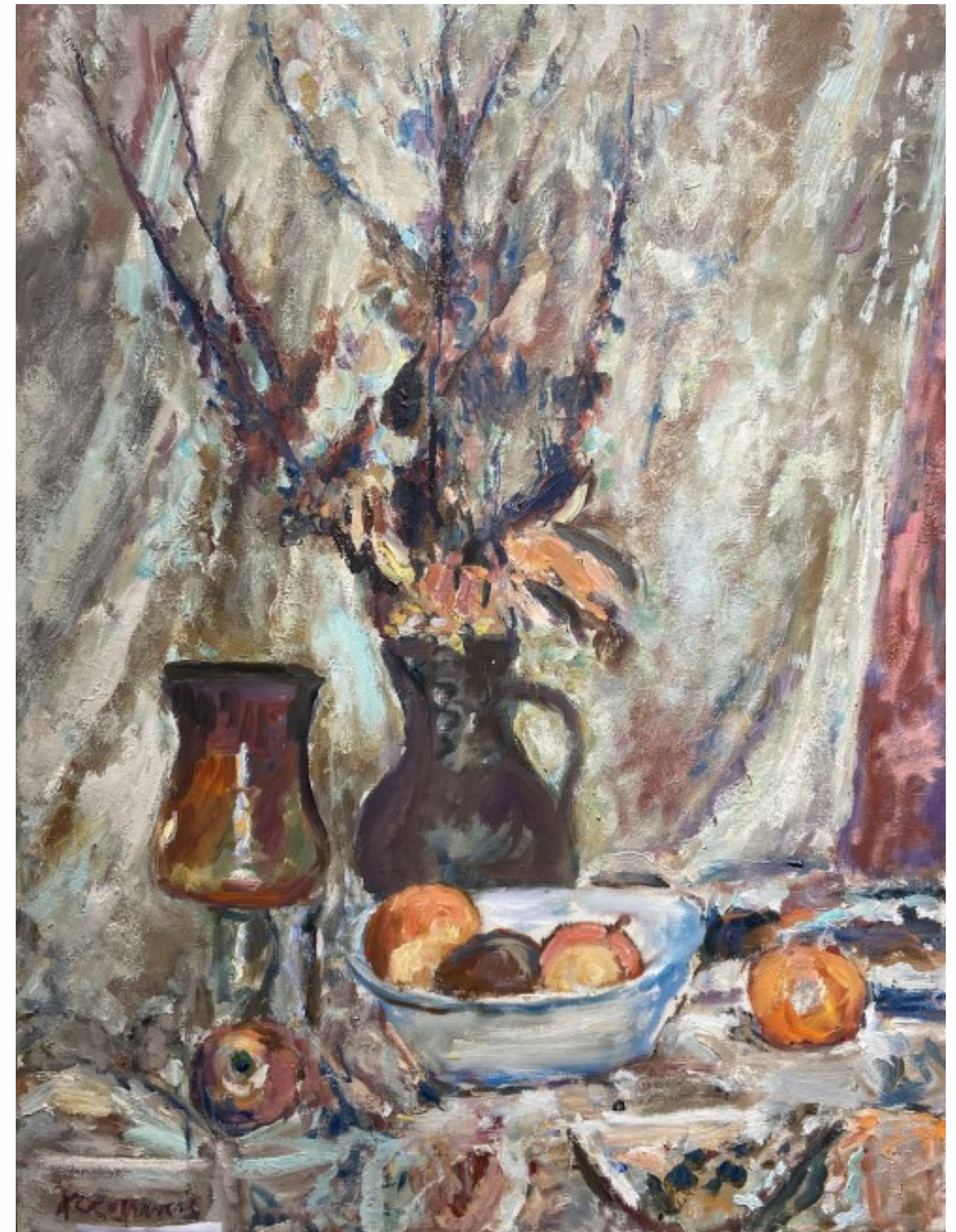
13. Martwa natura z paletą
olej na płótnie, 100 x 81,2 cm, 2003 r.

Czesław RZEPIŃSKI

Urodził się w 1905 r w Strusowie k. Trembowli, zmarł w 1995 r w Krakowie. W latach 1925–29 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych u profesorów W. Jarockiego, W. Weissa i F. S. Kowarskiego. W 1929 r. wyjechał do Paryża, by kontynuować naukę w filii krakowskiej ASP pod kierunkiem prof. J. Pankiewicza. Należał do grupy Zwornik. Po wojnie otrzymał nominację profesorską macierzystej uczelni. Czterokrotny rektor Akademii. Wystawiał w Paryżu na Salonie Jesiennym. W swoim dorobku posiada kilkadziesiąt wystaw indywidualnych w kraju i za granicą. Należy do czołówki przedstawicieli polskiego koloryzmu. Uprawiał przede wszystkim malarstwo sztalugowe, zajmował się również grafiką, rysunkiem i malarstwem ściennym. Tworzył pejzaże, martwe natury i portrety.

19. Pejzaż miejski
olej na płótnie, 60,5 x 49,5 cm

20. Martwa natura
olej na płótnie, 89 x 70 cm

Stanisław SZCZEPAŃSKI

Urodził się w 1895 r. w Ropczycach. Naukę rysunku rozpoczął w C. K. Gimnazjum w Jaśle u Apolinarego Kotowicza. Od 1919 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowniach profesorów Wojciecha Weissa i Teodora Axentowicza. W 1929 r. wyjechał do Paryża i przez rok studiował w filii krakowskiej akademii u Józefa Pankiewicza. Artystycznie związał się z kapistami, należał do grupy malarzkiej „Komitet Paryski”. Do Polski powrócił w 1932 r., gdzie wystawiał swoje prace razem z kapistami. Podczas okupacji wykładał na kompletach konspiracyjnych malarstwo i sztukę. W 1945 r. został profesorem Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu. W 1949 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie został profesorem zwyczajnym tamtejszej Akademii Sztuk Pięknych. Zmarł w 1973 r. w Warszawie.

21. Kwitnąca jabłoń
olej na płótnie, 29,5 x 41 cm, 1920 r.

22. Martwa natura
olej na płótnie, 81 x 65 cm

Teresa WALLIS-JONIAK

Urodziła się w 1926 r. w Chorzowie. Ukończyła Wydział Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W 1954 r. obroniła dyplom, w pracowni prof. Hanny Rudzkiej-Cybis. Od 1955 r. członkini Związku Polskich Artystów Plastyków, a od 1996 r. członkini Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie. Tworzy głównie w nurcie postimpresjonizmu, określanego mianem koloryzmu krakowskiego. Od 1972 r. pracowała jako nauczycielka wychowania plastycznego w krakowskich liceach, prowadziła praktyki pedagogiczne dla studentów kierunków związanych ze sztuką ówczesnej Wyższej Szkoły Pedagogicznej (obecnie Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie). Od 1956 r. do dnia dzisiejszego uczestniczy w wystawach indywidualnych i zbiorowych.

23. Pole lawendy
olej na płótnie, 60 x 95 cm, 2019 r.

24. Burano
olej na płótnie, 60 x 80 cm, 2022 r.

25. Łodzie w Cadaques - fragment (po prawej)
olej na płótnie, 73 x 90 cm, 2021 r.

Zbigniew ŚWIĘCIŃSKI

Artysta malarz, architekt. Absolwent Wydziału Malarstwa krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, dyplom w pracowni prof. Juliusza Joniaka oraz Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej. W latach 1996-1997 Stypendysta Ministerstwa Kultury i Sztuki. Otrzymał I nagrodę w IV Biennale Plastyki, Krosno; na VI Biennale Plastyki w Krośnie otrzymał wyróżnienie. Brał udział w licznych wystawach krajowych i zagranicznych, m.in. w Londynie, Wiedniu, Lipsku, Kolonii, Düsseldorfie.

26. Martwa natura z winogronami
Olej na płótnie, 80 x 80 cm

27. Martwa natura z draperią w pasy
Olej na tekturze, 80 x 80 cm

Andrzej KORZEC

Urodził się w Żarach w 1959 r. W 1989 r. uzyskał dyplom krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowni prof. Jana Szancenbacha. Jest laureatem licznych nagród i wyróżnień. Otrzymał odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”; Medal „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis”; Nagrodę Miasta Rzeszowa w dziedzinie kultury i sztuki za osiągnięcia artystyczne w dziedzinie twórczości plastycznej. W latach 1996-1997 był stypendystą Ministra Kultury i Sztuki. W swoim dorobku artystycznym, posiada wystawy indywidualne i zbiorowe, w kraju i zagranicą. Jego prace znajdują się w prywatnych kolekcjach w Europie, Ameryce Północnej i Azji. Regularnie przekazuje swoje prace na aukcje charytatywne. Przez ponad 30 lat pracował jako nauczyciel rysunku i malarstwa w Zespole Szkół Plastycznych w Rzeszowie. Od kilku lat mieszka i tworzy we Wrocławiu.

28. Pejzaż wiosenny
olej na płótnie, 44 x 59 cm

29. Fioletowy poranek
olej na tekturze, 52 x 63 cm

30. Dynie
olej na tekturze, 53 x 38 cm, 2014 r.

31. Jan Szancenbach – Czarny Staw – Halny (fragment)
olej na płótnie, 52 x 62 cm, 1996 r.

Wykaz reprodukowanych dzieł:

1. Wojciech Weiss – Pejzaż z ogrodu artysty w Kalwarii Zebrzydowskiej
olej, płótno naklejone na tekturę, 45 x 64 cm, ok. 1920 r.
2. Jan Szancenbach – Martwa natura z arbuzem
akwarela na papierze, 38 x 50 cm
3. Jan Szancenbach – Balkon
olej na płótnie, 85 x 95 cm, 1995 r.
4. Jan Szancenbach – Ogród
olej na płótnie, 90 x 110 cm
5. Jan Szancenbach – Martwa natura z kwiatami i brzoskwiniami
olej na płótnie, 80 x 80 cm, 1996 r.
6. Jan Szancenbach – Kwiaty i skrzypce
olej na płótnie, 85 x 95 cm, 1996 r.
7. Jan Szancenbach – Kwiaty
olej na płótnie, 85 x 95 cm, 1997 r.
8. Jan Szancenbach – Pejzaż zimowy z chochołami
olej na płótnie, 100 x 115,5 cm, 1988 r.
9. Jan Szancenbach – Port des Champs Elysees o zmierzchu
olej na płótnie, 80 x 100 cm, 1996 r.
10. Jan Szancenbach – Pejzaż norweski z łódką
olej na płótnie, 85 x 95 cm, 1997 r.
11. Juliusz Joniak – Martwa natura z zieloną kulą
olej na płótnie, 81 x 100 cm, 1999 r.
12. Juliusz Joniak – Biały koszyk i winogrona
olej na płótnie, 65 x 95 cm, 1998 r.
13. Juliusz Joniak – Martwa natura z paletą
olej na płótnie, 100 x 81,2 cm, 2003 r.
14. Juliusz Joniak – Dzbanek hiszpański IV
olej na płótnie, 95 x 74 cm, 2000 r.
15. Juliusz Joniak – Pejzaż Hiszpański II
olej na płótnie, 73 x 90 cm, 1978 r.
16. Juliusz Joniak – Fjord
olej na płótnie, 85 x 100 cm, 1976 r.
17. Juliusz Joniak – Pejzaż z Collioure
olej na płótnie, 81 x 100 cm, 1997 r.
18. Juliusz Joniak – St. Gabriel
olej na płótnie, 76 x 92 cm, 2000 r.
19. Czesław Rzepiński – Pejzaż miejski
olej na płótnie, 60,5 x 49,5 cm
20. Czesław Rzepiński – Martwa natura
olej na płótnie, 89 x 70 cm
21. Stanisław Szczepański – Kwitnąca jabłoń
olej na płótnie, 29,5 x 41 cm, 1920 r.
22. Stanisław Szczepański – Martwa natura
olej na płótnie, 81 x 65 cm
23. Teresa Wallis-Joniak – Pole lawendy
olej na płótnie, 60 x 95 cm, 2019 r.
24. Teresa Wallis-Joniak – Burano
olej na płótnie, 60 x 80 cm, 2022 r.
25. Teresa Wallis-Joniak – Łodzie w Cadaques (fragment)
olej na płótnie, 73 x 90 cm, 2021 r.
26. Zbigniew Świąciński – Martwa natura z winogronami
olej na płótnie, 80 x 80 cm
27. Zbigniew Świąciński – Martwa natura z draperią w pasy
olej na tekturze, 80 x 80 cm
28. Andrzej Korzec – Pejzaż wiosenny
olej na płótnie, 44 x 59 cm
29. Andrzej Korzec – Fioletowy poranek
olej na tekturze, 52 x 63 cm
30. Andrzej Korzec – Dynie
olej na tekturze, 53 x 38 cm, 2014 r.
31. Jan Szancenbach – Czarny Staw-Halny (fragment)
olej na płótnie, 52 x 62 cm, 1996 r.
32. Alfons Karpiński – Czajnik, cytryna, jabłka
olej na tekturze, 44 x 39 cm, lata 20-ste XX wieku

32. Alfons Karpiński – Czajnik, cytryna, jabłka
olej na tekturze, 44 x 39 cm, lata 20-ste XX wieku